

Ганна Барвенава

ПРАСЛАЎЛЕННЕ ТРАДЫЦЫЙНАЙ БЕЛАРУСКАЙ КУЛЬТУРЫ НА II ЕЎРАПЕЙСКИХ ГУЛЬНЯХ 2019 ГОДА

Hanna Barvenava

THE GLORIFICATION OF THE TRADITIONAL BELARUSIAN CULTURE AT THE II EUROPEAN GAMES 2019

У артыкуле выказана спадзяванне, што міжнародныя спартыўныя форумы, пры пісьменнай PR-стратэгіі ў галіне вонкавай рэкламы здольны навучаць любові да традыцыйнай беларускай культуры, мовы, да беларускага мастацтва і мастакоў

The article expressed the hope that the international spartyschnyya forums, when a competent PR-strategy in the field of outdoor advertising is able to teach the love of the traditional Belarusian culture and language, to the Belarusian art and artists.

У Беларусі ў 2019 г. адбыліся II Еўрапейскія гульні – міжнароднае спартыўнае спаборніцтва, якое праводзяць раз у чатыры гады пад кіраўніцтвам Еўрапейскіх алімпійскіх камітэтаў [1]. На Алімпійскіх гульнях і іншых святах такога маштабу краіны, якія прымаюць эстафету, імкнуча расказаць усяму сусвету пра свае тысячагадовыя традыцыі, пра традыцыйную культуру, святы, традыцыйныя стравы, пра архітэктурныя помнікі, флору, фаўну. У дадзеным артыкуле мы паспрабуем адказаць толькі на адно маленькае пытанне: што беларусы расказалі усяму сусвету пра Беларусь і яе багатую традыцыйную культуру на Еўрапейскіх гульнях. Мы разгледзім толькі візуальны шэраг, прапанаваны на II Еўрапейскія гульні беларускімі рэжысёрамі, дызайнерамі, і паспрабуем прасачыць яго адпаведнасць багатай тысячагадовай беларускай культуры, міфалогіі. Паспрабуем адзначыць прафесіяналізм арганізатараў, майстэрства дызайнераў у праслаўленні традыцыйнай беларускай культуры, назваць відавочныя памылкі, неадпаведнасці.

Візуальным шэрагам свята з’яўляюцца сімвал, сімволіка, шрыфт, галоўны колер, персанаж. Пошук любога кампанента візуальнага шэрагу адпавядае мэце, задачам свята, логіцы і г.д. Што стала сімвалам II Еўрапейскіх гульняў і як сімвал расказвае пра беларускую традыцыйную культуру? Прасочым логіку пошуку і рэалізацыі сімвала.

II Еўрапейскія гульні адбыліся ў Мінску 21–30 чэрвеня 2019 г. Што беларусы тысячагоддзі святкуюць у гэтыя дні? Купалле з яго багатымі рытуальнымі дзеяннямі, песнямі, гульнямі, стравамі. Менавіта пра Купалле арганізатары і рабочая група вырашылі расказаць усяму сусвету падчас спартыўнага фесту. Адпаведна сімвалам II Еўрапейскіх гульняў з’яўляецца стылізаваны купальскі агонь і адначасова папараць кветка.

Якія колеры і лініі складаюць сімвал гульняў? Мэтай спартыўных гульняў з’яўляецца не столькі перамога, колькі ўдзел, адпаведна лініі не завостраныя, як у лістка папараці, а мяккія, плаўныя, без канфліктныя. Еўрапейскія гульні з’яўляюцца адной з частак сусветнага спартыўнага працэсу, кульмінацыяй якога з’яўляюцца Алімпійскія гульні. Таму і колеры нашага «купальскага вогнішча» – колеры, прынятыя ў сімваліцы алімпійскага руху, колеры пяці алімпійскіх колцаў. Беларускія дызайнеры змаглі прафесійна стварыць сімваліку гульняў, зрабіць яе насычанай сэнсам і шматграннай. З вады і зямлі – блакітны, карычневы, праз сімваліку пакланення прыродзе, раслінам – зялёны, мы прыходзім да сонейка, сонцастаяння, да радасці жыцця, да перамогі жыцця над смерцю, добра над злом – жоўты, чырвоны колеры, што завяршаюць стылізаванае «Купалле». Аўтар лагатыпу II Еўрапейскіх гульняў – беларускі дызайнер Вігаль Дзегцяроў, крэатыўны дырэктар «Brama Branding».

Які знак таксама расказвае пра тысячагадовую традыцыйную культуру Беларусі, пра традыцыйнае дэкаратыўна-прыкладное мастацтва? Дрэва жыцця – старажытны сімвал, які прысутнічае ў шматлікіх культурах сусвету і паказвае аднасць протакультуры, старажытнасць беларускага этнасу. Дрэва жыцця мае традыцыйную трох часткавую структуру: моцныя карані і стромкі ствол і разгалістую крону. Карані дрэва – тысячагадовая беларуская гісторыя, традыцыі дазваляюць вырасці моцнаму ствалу і сакавітай расліннасці, якая шуміць і вітае гасцей, што хочуч адпачнуць і парадавацца спорту пад шагамі магутнага дрэва. Расліннасць – гэта і стылізаваныя купальскія расліны, і стылізаваная архітэктура, так званыя «Вароты Мінска», два будынкі на мінскай Прывакзальнай плошчы. Яны радысна схіліліся, заганцвалі, вітаючы ўдзельнікаў Еўрапейскіх гульняў, балельшчыкаў, мінчан і гасцей сталіцы. Крона дрэва багата пакрытая яблыкамі-пладамі з схематычнымі расказаў пра віды спаборніцтваў, якія адбыліся на II Еўрапейскіх гульнях.

Дрэва гульняў выканана як выцінанка. Выцінанка народжаная не ў Беларусі, але стала традыцыйным відам мастацтва, беларускія мастакі прафесійна ствараюць творы-выцінанкі, якія набылі мноства сюжэтаў [3; 4]. Дрэва-выцінанка прысутнічае на ўваходных білетах на спаборніцтвы, на дыпламах, на сувенірнай і рэкламнай прадукцыі. Можна было б і далей развіць гэту тэму, расказаць беларусам і гасцям пра выдатныя мастацкія беларускія выцінанкі, якія праслаўляюць традыцыйную культуру, сучаснае беларускае мастацтва. Яны маглі б стаць прывабнымі сувенірамі і не аднаго дня.

Які асноўны колер абраны на II Еўрапейскіх гульнях? Свята адбылося ў Мінску, адпаведна, колер бярэцца з геральдыкі горада. Галоўны колер «Дрэва», шрыфту, рэкламнай прадукцыі – блакітны, што цалкам абгрунтавана, бо расказвае пра месца правядзення гульняў горад Мінск, пра яго гісторыю, пра свабоду і Магдэбургскае права, пра сімвал горада, дзе выкарыстаны два колеры – срэбны і блакітны. Дэвізам ці лаканічнай, лёгка запамінальнай фразай абраныя словы «Bright Year, Bright You» – «Яркі Год, Яркі Ты», што адначасова ўдала ўказвае на нацыянальны дамен Беларусі і афіцыйнае міжнароднае скарачэнне – БУ. І пасля такога прыгожага мастацкага дызайнерскага шэрагу: гульні – купалле – купальскае вогнішча – папараць кветка – дрэва жыцця з’яўляецца «Лесік» [1].

Тварэнне персанажа (талісмана) свята падпарадкоўваецца прапісаным правілам, логіцы. Першы пункт любога складніку свята – гэта адпаведнасць мэце. Мэта ўсіх спартыўных гульняў – правесці сумленныя спаборніцтвы. Узнікае рытарычнае пытанне, дзякуючы «Лесіку» мы як збіраемся праводзіць спаборніцтвы?

Усімі кампанентамі свята ва ўсім свеце імкнуча расказаць пра краіну, багатыя традыцыі, гісторыю, адметную мову. Адпаведна, назвы свята, персанажы павінны быць выразнымі, характэрнымі краіне-гаспадыні. На святах стараюцца падабраць такое назву-імя-слова, якое было б пераважна ў беларускай мове, пажадана не больш за 5 літар, поўнагалоснае, каб змог прачытаць і

запомніць носьбіт любой мовы. І тут есць выдатныя прыклады: «Лістапад», персанажы: «Міша» на алімпіядзе 1980 г., «Белы тыгр» на алімпіядзе 2018 г. і г.д. «Лесік» не ўласна беларускае слова. Суфіксы ў назвах свят, персанажаў не выкарыстоўваюцца.

Наступная памылка – персанажы з’яўляюцца сімвалічнымі, таму не дэталізуюцца, не натуралізуюцца. Максімум дапушчальна адна дэталь, напрыклад, Міша на алімпіядзе 1980 г. мае пояс з алімпійскай сімволікай. Дэталізацыя перашкаджае ўспрымаць сутнасць персанажа, таму ніколі не апранаюць персанажы ў трусы, майкі, шкарпэткі, не абуваюць у красоўкі і г.д.

Ідзем далей. Калі праводзіцца свята не толькі для беларусаў, то абавязкова неабходна высветліць, якая сімволіка, міфалогія існуе не толькі ў беларускай, але і ў іншых культурах, прадстаўнікі якіх прыедуць да вас у госці. Ці не пакрыўдзіце вы іх, ці не расмяшыце абраным персанажам, колерам, сімвалам?

Ліс у беларускай міфалогіі сімвалізуе хітрасць, хцівасць, уменне «катацца на карку», уменне лёгка падманваць і ашукаваць. Для таго, каб пазнаёміцца з сусветнай міфалогіяй, варта было б толькі адкрыць нават не другую, а першую старонку вікіпедыі [5]. І вы б даведаліся, што ліс, як міфалагічны персанаж, існаваў у старажытнагрэчаскай міфалогіі і азначаў жахлівую жывёлу, якая нарадзілася па гневу Дыяніса і нападла на жыхароў. Каб улагодзіць ліса, жыхары кожны месяц вымушаны былі аддаваць аднаго з юнакоў, каб ліс яго зжэршы і часова супакоіўся. Антычная міфалогія, антычныя байкі Эзопа, усходнія казкі пра жывёл праніклі ў Еўропу праз Візантыю і Італію і паўплывалі на еўрапейскую міфалогію. Таму ў кожнага еўрапейскага народу ёсць свае казкі, прыказкі, мастацкія творы пра ліса, і ён заўсёды адмоўны персанаж.

Шырокаму распаўсюджванню ліса як фальклорнага персанажа паспрыяла літаратура Сярэднявечча [2]. У Сярэднявеччы персанаж Ліс або Рэнар (фр. Renard) карыстаўся вялікай папулярнасцю ў Францыі («Раман пра ліса» (Roman de Renard), сатырычны помнік французскай гарадской літаратуры канца XII-XIV стст., які складаецца з амаль 200 вершаваных казак у якіх дзейнічаюць аднолькавыя персанажы ліс, воўк, леў). У германскіх народаў у казках, паэмах, вершах гаворыцца пра непрыемнасці ваўка Ізенгрыма з-за дзейнасці Ліса-Рэйнгарда (ням. Reineke) (вершаваныя паэма «Ізенгрым» (Isengrimus), помнік фландрыйскай літаратуры XII ст.; паэма «Рэйнард» (Reinardus), напісаная манахам Нівардам ў Паўночнай Фландрый каля 1150 г.; галандская «Van den Reynaerde», сярэдзіна XIII ст.; ніжненямецкая «Reynke de Vos», 1498 г. і г.д.). Ліс цудоўна вядомы ў скандынаўскім эпасе (Міккель, нарвежская казка «Ліс Мікель і мядзведзь Бамсэ» і г.д.). Ліс, Ліса Патрыкеёўна і г.д. персанаж беларускіх, украінскіх, рускіх, балгарскіх, польскіх казак («Калабок», «Ліса і кума» «Ліска-сястрычка і воўк-дружа», «Ліса-павітуха», «Ліса і цецярук», «Ліса і дзяцел», «Ліса і журавель» і г.д.). Ліс ва ўсіх еўрапейскіх культурах азначаў і азначае жорсткага, цынчнага звера, прайдзісвета, хітрую, ліслівую, пранырлівую, выкрутлівую жывёлу, якая падманвае жывёл (ваўка і інш.) ці людзей для уласнай карысці.

У большасці выпадкаў Ліс або Ліс з’яўляецца адмоўным фальклорным героем, які ўвасабляе сабой хітрасць, ілжывасць, эгаізм. Ліс у пераносным сэнсе ва ўсіх еўрапейскіх творах азначае лютага чалавека, прайдзісвета, прайдоху (Ліса ўсё хвостом прыкрые, Ліса семярых ваўкоў правядзе і г.д.). Ліс з’яўляецца алегорыяй розных чалавечых паводзінаў, недахопаў, якія апісваюцца камічна, алегарычна. Таму яшчэ з часоў Сярэднявечча ва ўсіх еўрапейскіх мовах хітрых людзей, людзей якія ўмеюць падманваць, красці, злодзейў называюць лісамі (напрыклад, фразеалагізм: фр. savoir de renard – быць майстрам падману). З такім жа значэннем ліс прысутнічае і ў мастацкай літаратуры, напрыклад, у паэме геніяльнага Ёгана Вольфганга фон Гётэ «Рейнеке-Ліс» (1793 г., пераклад на беларускую мову 1940 г. Вітала Вольскага); у творы «Священная книга оборотня» Віктара Пелевіна (2004).

На чэмпіянаце прыедуць спартсмены з розных краін сусвету, якія суадносяць сімвалы гульні з уласнай традыцыяй. Што азначае Ліс у кітайскай ды японскай міфалогіі, фальклоры? Еўрапейскі ліс, відаць, яшчэ даволі «лагодны», бо ў кітайскім, карэйскім, японскім, в’етнамскім фальклоры Ліс гэта пераварацень, забойца, крывапіцца, дэман. Ліс у кітайскай традыцыйнай міфалогіі мае імя Хулі-Цзын (іерогліф Хулі азначае ліса, Цзын – дух, пярэварачень, хітры/спрытны/майстэрскі), Ху-Яо (Ху – ліс, Яо – чароўны/вядзьмарскі, каварны/згубны, прываблівы/спакуслівы). У кітайскай традыцыйнай міфалогіі ліса – пярэварачень, блізкі да дэманаў, злы дух, спакусніца. Традыцыйна кітайцы верылі, што лісы пераваратні, яны могуць прымаць чалавечыя абліччы, набываць чароўныя ўласцівасці і неўміручасці, калі яны знойдуць крыніцу энергіі, як, напрыклад, чалавечы дыханне. Лісы могуць забіваць сапраўдную чалавечую душу, вырываць яе з празмернай жорсткасцю. У кітайскай міфа-паэтычнай традыцыі ліса лічылася ўвасабленнем душы нябожчыка, і сістэме абярэгаў ад яе надавалася асаблівае значэнне. Сустрэча з Хулі-Цзын успрымалася як дрэннае прадвесце, не абяцала чалавеку нічога добрага.

Хулі-Цзын прыпісваецца незвычайная прыгажосць, вастрыня розуму, хітрасць, пранырлівасць, спрыт і самаўпэўненасць. Лісы-пярэваратні лёгка ператвараюцца ў прыгожых, маладых і сексуальных дзяўчат, умела спакушаюць мужчын (светлы пачатак Ян) дзеля энергіі (Цы), крыві альбо семени для ўдасканалення сваіх чароўных магчымасцяў. У выніку жыццёвая энергія чалавека слабее і нярэдка ён памірае ад знясілення. Лісіца ж такім чынам дасягае вышэйшай ступені развіцця і становіцца лісой-несмяротнай. Часам Хулі-Цзын могуць таксама дапамагчы і падтрымаць чалавека, што, зрэшты, адпавядае іх непрадказальнай і зменлівай прыродзе. Лічыцца, што лісу-пярэварачень нават у чалавечым абліччы усё ж такі можна распазнаць па яе хвасту, таму кітайская прымаўка «лісу-пярэварачень выдаць хвост» значыць, што пранырлівасць і хітрасць заўсёды можна заўважыць па некаторых прыкметах. Сёння ў кітайскай мове ліса ці Хулі-цзын выкарыстоўваецца ў значэнні «жанчына-вамп», «падступная спакусніца», што як мінімум спакушае жанатых мужчын дзеля грошай і забавы.

У японскім фальклоры лісіца-Кіцунэ здольная ўсяляцца ў чужыя целы, з’яўляцца ў чужых снах, ствараць складаныя ілюзіі, што яны амаль не адрозныя ад рэчаіснасці. Паводле паданняў лісіца-Кіцунэ здольная перамяняць прастору і час, зводзіць людзей з розуму, становіцца вампірам, і тады яны сілкуюцца жывіцай або духоўнай сілай людзей, з якімі ўступаюць у кантакт. У японскім фальклоры Кіцунэ – гэта разнавіднасць дэмана, а «лісіны дух» адлюстроўвае стан ведаў, душы. У японскім фальклоры Кіцунэ нярэдка апісваюцца ашуканцамі, часам пры гэтым вельмі злымі. Кіцунэ-ашуканец выкарыстоўвае свае магчыныя сілы для свавольства: льсы, што паказваюцца ў добразычлівым святле, імкнуцца выбіраць сваімі мэтамі занадта гордых самураёў, пражных купцоў і транжыраў, а больш жорсткія Кіцунэ імкнуцца мучыць бедных гандляроў, фермераў і будыйскіх манахаў. Кіцунэ гадуе дадатковы хвост кожныя сотню ці тысячы гадоў свайго жыцця, таму лісы ў японскіх казках заўсёды валодаюць адным, пяццю або дзевяццю хвастамі. Падобным чынам у Карэі гаворыцца, што ліс, які пражыў тысячы гадоў, ператвараецца ў Куміхо, даслоўна «дзевяціхвостага ліса». Такім чынам, мы бачым, што Ліс у фальклоры ўсіх народаў свету, мякка кажучы, далёка не самы станоўчы персанаж.

Створаны візуальны вобраз свята, персанаж свята павінны быць абыграны на адкрыцці і закрыцці II Еўрапейскіх гульніў. Лагічна, што ў кульмінацыі адкрыцця павінна завітнець папараць кветка ішчася людзей і спартсменаў, запаліцца купальскі і адначасова агонь гульніў. А што можа рабіць Лесік? Перашкаджаць, згодна сваёй сутнасці, запаліцца купальскаму вогнішчу? Што могуць рабіць 30 Лесікаў з вёсламі і іншымі атрыбутамі спаборніцтваў? Як будуць з складзенай недарэчнасці выходзіць рэжысёры? Можам толькі канстатаваць факт, што яны пастаўлены ў складаную сітуацыю.

Такім чынам, на II Еўрапейскіх гульнях прысутнічае іншародны элемент, памылка пад назвай «Лесію», які, пры ўліку семантыкі яго постаці ў шэрагу культур: не адпавядае мэце гульняў, не з'яўляецца ўласна беларускім персанажам ды словам; яго адлюстраванне звыш дэталізавана; з'яўляецца адмоўным персанажам беларускага фальклору; а таксама, што яшчэ горш (у кантэксце інтэрнацыянальных стасункаў), – адмоўным персанажам у фальклоры большасці краін свету.

Прыгожы прафесійны мастацкі дызайнерскі шэраг – купалле, купальскае вогнішча, папараць кветка, дрэва жыцця – славіць Беларусь, яе традыцыйную культуру, сучаснае мастацтва. Беларусь паказана як сучасная дзяржава з багатай гісторыяй і мастацкай культурай, у якой працуюць мастакі-прафесіяналы. На вялікі жаль, не кожны беларус прачытвае створаную сімволіку гульняў, далёка не кожны ведае, што такое выцінанка, Купалле, далёка не кожны ведае пра сувязь Купалля з летнім сонцастаяннем, не кожны беларус можа праспяваць традыцыйную купальскую песню. Спадзяемся, што міжнародныя форумы навучаць любові да традыцыйнай беларускай культуры, мовы (дарэчы, на афіцыйным сайце II Еўрапейскіх гульняў беларуская мова адсутнічае, выкарыстаны толькі англійская і руская [1]), да беларускага мастацтва і мастакоў. Беларусы маглі б дзякуючы II Еўрапейскім гульням яшчэ больш пазнаёміцца з традыцыйнай беларускай культурай, навучыцца самім яе паважаць, праслаўляць, ганарыцца ёй, навучыцца разумець, што Купалле, гэта далёка не толькі «Александрыя». Для гэтага павінны былі раскручвацца сапраўды мастацкія і прафесійна выкананыя сімвалы гульняў – папараць кветка, купальскае вогнішча, дрэва жыцця, якія павінны былі быць абыграны песнямі, кліпамі, сувенірамі, сучаснымі творами. На вялікі жаль, актыўна папулярныя «антыперсанаж».

Спіс літаратуры:

1. II Европейские игры 2019 // Minsk2019.by [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.minsk2019.by/ru>. – Дата доступа : 03.04.2019.
2. Ле Гофф, Жак. Герои и чудеса Средних веков / Жак Ле Гофф. – М. : Текст, 2011. – 224 с.
3. Сахута, Я. Беларуская выцінанка / Яўген Сахута. – Мінск : Беларусь, 2008. – 230 с.
4. Сахута, Я. Народнае мастацтва / Яўген Сахута. – Мінск : Беларуская навука, 2015. – 180 с.
5. Список вымышленных лис / Ru.wikipedia.org [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.ru.wikipedia.org/wiki>. – Дата доступа : 03.04.2019.

Ирина Бодунова

К ПРОБЛЕМЕ ИССЛЕДОВАНИЯ ПОЛИЭТНИЧЕСКИХ ИСТОКОВ ОБРАЗОВАНИЯ БЕЛОРУССКИХ АРТИСТОВ БАЛЕТА

В статье автор рассматривает этап зарождения профессионального обучения белорусских артистов балета в крепостных театрах. Анализируются факторы, влияющие на создание крепостных театров и роль театров в жизни магнатских сословий.

Irina Bodunova

TO THE PROBLEM OF RESEARCH OF THE POLYETHNIC ORIGINS OF EDUCATION OF BELARUSIAN BALLET ARTISTS

In the article the author considers the first stages of professional training of the Belarusian ballet dancers in serfdom theatres. Factors influencing the creation of serfdom theatres and the role of theatres in the life of magnate estates are analyzed.

История профессионального балета на территории Беларуси берет своё начало с середины XVIII в., когда в имениях князей Радзивиллов (в Несвиже и Слуцке), Антония Тизенгауза (в Гродно), Сапег (в Ружанах), Огинских (в Слониме), Зоричей (в Шклове) были созданы первые балетные коллективы и школы. К тому времени, следуя европейской моде, белорусские магнаты при своих резиденциях стали создавать придворные театры. Приглашённые европейские балетмейстеры обучали их артистов (молодых селян и мещан) классическому танцу, а также разучивали с аристократами модные на то время европейские бальные танцы. Одними из основных факторов создания местными магнатами частных крепостных театров были – рост материального благосостояния магнатурии, а также её равнение на европейский эталон жизни. Нельзя также не учитывать влияние идей Просвещения, основанных на светскости культуры и образования, вследствие чего, общественно-политическая и экономическая деятельность магнатов сочеталась с развлекательными формами быта.

Первые белорусские крепостные театры были созданы представителями известного рода Радзивиллов, который воспитал для своего Отечества целую плеяду деятелей культуры – просветителей, поэтов, художников и музыкантов. Один из крупнейших в Европе придворных театров балета был открыт в 1740 г. в Несвижской резиденции рода, центром которой был местный замок. В Несвижском театре работали местные артисты из крепостных крестьян, которые получили надлежащее образование у известных мастеров-иностранцев. В архивах встречаются фамилии таких балетмейстеров как Луи Максимилиан Дюпре, Антон Лойко, Газтано Петинетти и др. Несвижская балетная труппа насчитывала более 30 человек и по своему количеству приближалась к крупнейшим танцевальным коллективам Западной Европы и России.

Крепостной театр в городе Слуцке, которым владел Героним Радзивилл, был открыт несколькими годами раньше чем в Несвиже. Князь стремился подготовить своих собственных танцовщиков и танцовщиц, поэтому был приглашен итальянский балетмейстер Антонио Путини. Возможно, вместе с ним приехал известный французский танцор Луи Максимилиан Дюпре, солист парижской оперы, один из основателей мужского классического танца. Л. Дюпре и А. Путини набрали в балетную школу 8–10-летних детей из семей слущких мещан. Среди них был и первый белорусский балетмейстер – Антон Лойка. Из талантливых учеников слущкой балетной школы была создана первая в истории Беларуси балетная труппа.

Крепостной театр в Ружанах содержал известный белорусский магнатский род Сапег. При Александре Михале Сапеге Ружаны являлись средоточием великосветской жизни. В придворном театре приглашенными европейскими высокооплачиваемыми специалистами ставились балетные, оперные и драматические спектакли. Балетная труппа насчитывала 60 артистов и танцовщиков. В Ружанском дворце, который называли «Белорусским Версалем» для почетных гостей устраивались театральные представления, балеты, салюты, фейерверки, пышные балы.

Одной из лучших в Европе считалась балетная труппа Гродненского старосты Антония Тизенгауза. А. Тизенгауз, как один из просвещеннейших людей своей эпохи, хотел иметь собственных образованных артистов, которые должны были уметь не только танцевать, но и знать иностранные языки, писать, читать, а также играть на разных музыкальных инструментах. В октябре 1781 г. А. Тизенгауз перевел свою музыкально-театральную школу из Гродно в Поставы. В фамильном дворце в стиле классицизма работали камерный оркестр и балетная школа, аналогов которой тогда не было во всей Речи Посполитой. Балетный класс начал активно функционировать только в 1782 г., когда в Поставы прибыл известный французский хореограф Франц Габриэль Ле Ду, который был учеником самого Гозтано Верстриса, великого мастера танца.